

dr hab. Tomasz Przerwa prof. UWr

Specjalizacja

W swoich badaniach koncentruje się na dziejach Śląska po 1740 r., z naciskiem na historię społeczną, polityczną i gospodarczą. Autor szeregu publikacji z zakresu historii lokalnej i regionalnej, sportu i turystyki, transportu i przemysłu.

Kariera zawodowa

- **1992–1997 – studia magisterskie na Uniwersytecie Wrocławskim / Instytut Historyczny**
- **1997–2001 – Śląskoznawcze Studium Doktoranckie na Uniwersytecie Wrocławskim**
- **2001 – stopień doktora, praca pt.: *Trzy sudeckie organizacje górskie 1882–1945: Verband der Gebirgsvereine an der Eule, Waldenburger Gebirgsverband, Zobtengebirgsverein***
- **2002 – adiunkt w Zakładzie Historii Śląska / Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego**
- **2013 – stopień doktora habilitowanego, praca pt.: *Między lękiem i zachwytem. Sporty zimowe w śląskich Sudetach i ich znaczenie dla regionu (do 1945 r.)***
- **2017 – profesor Uniwersytetu Wrocławskiego**

Stypendia

Stypendysta: Herder-Institut, Fritz-Stern-Stipendium, Erasmus, Deutscher Akademischer Austauschdienst, Technische Universität Dresden

Działalność naukowa i popularyzatorska

- Redaktor naczelny „Śląskiego Kwartalnika Historycznego Sobótka” (Wrocław 2018–2024)
- Wiceprzewodniczący Rady Redakcyjnej „Zarania Śląskiego” (Katowice)
- Członek Rady Redakcyjnej „Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis” (Opawa)
- Członek Rady Naukowej „Rocznika Łambinowickiego” (Opole)
- Członek Rady Naukowej „Śląski Almanach Powstańczy” (Świętochłowice)
- Członek Rady Wydawnictwa Naukowego Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” (Wrocław)
- Sekretarz Międzynarodowego Centrum Studiów Śląskich (2006–2008)
- Wiceprzewodniczący Kapituły Konkursu na Wydarzenie Muzealne Dolnego Śląska
- Przewodniczący Rady Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku (2017–2021)
- Członek Historische Kommission für Schlesien
- Członek Wrocławskiego Towarzystwa Miłośników Historii (Polskie Towarzystwo Historyczne)

Organizacja konferencji i staży naukowych

- *Srebrnogórska Konferencja Historyczna* (Srebrna Góra 2005; 2007; 2009; 2012; 2013)
- *Śląskoznawcze Deficyty Badawcze Nauk Historycznych* (Wrocław 2007)

- *Dzierżoniów - Wieki minione* (Dzierżoniów 2007; 2008)
- *Współdziałanie i konflikt: Społeczeństwo w przestrzeni gór w XIX i XX wieku* (Wrocław 2015)
- *A jednak kolej! Historyczne i uwarunkowania rozwoju transportu* (Lubin 2018; Lubin 2019; Lubin 2020; Chorzów 2021; Wrocław 2022)
- *Wokół Twierdzy Kłodzko: 1000 lat historii w cieniu wojen* (Kłodzko 2019)
- *Wiek samochodu. Motoryzacja w XX wieku* (Wrocław 2024)
- „Schlesische Begegnungen“ w Haus Schlesien w Königswinter 2016–2025)

Wyróżnienia

- 2013: Honorowy obywatel Gminy Stoszowice
- 2002: Srebrna Odznaka „Za opiekę nad zabytkami” nadana przez Ministra Kultury RP

Wykaz wybranych publikacji

Monografie

- *Odkryli dla nas piękno gór. Trzy śląskie organizacje górskie (1882–1945): Verband der Gebirgsvereine an der Eule, Waldenburger Gebirgsverband, Zobtengebirgsverein*, Toruń 2003.
- *Wędrówka po Sudetach. Szkice z historii turystyki śląskiej przed 1945 r.*, Wrocław 2005.
- *Twierdza Srebrna Góra*, Warszawa 2010 [współautor].
- *Kłodzko. Dějiny regionu*, red. O. Felcman, R. Gładkiewicz, Hradec Králové–Wrocław–Praha–Kłodzko 2012 [współautor].
- *Między lękiem i zachwytem. Sporty zimowe w śląskich Sudetach*

i ich znaczenie dla regionu (do 1945 r.), Wrocław 2012.

- *Koleje Ziemi Ząbkowickiej*, Łódź 2015 [współautor].
- *Walim. Dzieje i krajobraz kulturowy sudeckiej osady włókienniczej*, red. J. Kęsik, Wrocław 2016 [współautor].
- *Od kolei na Dolnym Śląsku do Kolei Dolnośląskich*, Łódź 2017 [współautor].
- *Reichenbach / Dzierżoniów: historia sportowych pasji i polityki*, Wrocław 2020 [współautor].
- *Stolica na pograniczach. Dzieje miasta Jawora*, red. P. Wiszewski, Wrocław 2018 [współautor].

Redakcje prac zbiorowych

- *W cieniu Wielkiej Sowy: Monografia Gór Sowich*, red. T. Przerwa, Dzierżoniów 2006.
- *Spółem, Sztaba, Srebrna Góra. Zakład, człowiek i miasteczko na peryferiach peerelu*, red. Tomasz Przerwa, Srebrna Góra 2018.
- *Nysa historia miasta*, t. 2: *W cieniu twierdzy – na fali przemian (1741–1945)*, Nysa 2023; t. 3: *Śląski Feniks: Nysa (1945–2023)*, Nysa 2023.
- *Centra i peryferia Polski Ludowej*, red. T. Przerwa, M. Szajda, Wrocław 2024.

Artykuły

- *Die März-Revolution in Schlesien. Die März-Revolution in Lauban (Verein für volkstümliche Verfassung)*, [w:] *Frühling der Nationen 1848/49*, Görlitz–Zittau 2000 (Mitteilungen des Zittauer Geschichts- und Museumsvereins, Bd. 26), s. 74–90.

- *Die Schneekoppe – der höchste Gipfel des Riesengebirges*, [w:] *Schlesische Erinnerungsorte: Gedächtnis und Identität einer mitteleuropäischen Region*, hrsg. M. Czapliński, H.J. Hahn, T. Weger, Görlitz 2005, s. 12–28.
- *Reinerzer und Grunwalder. Stadt- und Dorfbewohner in der Zeit des Massentourismus vor 1945: Vorbild – Verantwortung – Konkurrenz?*, „Schlesische Geschichtsblätter“, 40 (2013), 2, s. 41–48.
- *Social structure and social groups in the process of integration and disintegration of Silesia as a region (1918–1945)*, [w:] *Region divided. Times of nation-states (1918–1945)*, eds M. Czapliński, P. Wiszewski, Wrocław 2014 (*Cuius regio? Ideological and Territorial Cohesion of the Historical Region of Silesia [c. 1000–2000]*, eds L. Harc, P. Wiszewski, R. Żerelik, vol. 4), s. 99–129.
- *Der Breslauer Alpenverein und die Breslauer Hütte. Tourismus und Konsum*, [w:] *Breslau Freizeit und Konsum*, hrsg. H. Kalinke, T. Weger, Ł. Bieniasz, Oldenburg 2021, s. 107–124.
- *Zwischen Nationalökonomie und Geschichtswissenschaft. Forschungen zur Wirtschaftsgeschichte Schlesiens vor 1914*, [w:] *Epochen – Themen – Methoden: Geschichtsschreibung in Schlesien vom späten 18. Jahrhundert bis 1914*, hrsg. J. Bahlcke, R. Gehrke, Wien–Köln–Weimar 2021, s. 201–216.
- *Lower Silesia looks to the future. The project of Wrocław–Kłodzko County motorway (1927–1932) as part of the provincial authorities' modernization plans*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, 2019, numer specjalny, s. 53–68.
- *Transfer of tourist and sporting practices in 19th and 20th centuries from the Silesian perspective: regional models in an age of mass and national culture*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka”, 2016, 4, s. 103–120.

- *Německé turistické a sportovní as opisy jako zdroj informací o lyžování v Krkonoších do konce druhé světové války, [w:] Krkonoše a jejich lidé v běhu času. Prameny, paměť, interpretace ve 20. století*, ed. J. Slavíček, J. Kohoutek, Praha 2022, s. 105–117.
- *Zwischen thematischer Vielfalt und politischer Vereinnahmung. Forschungen zur Wirtschaftsgeschichte Schlesiens während der Weimarer Republik, [w:] Krise, Neubeginn und nationale Konkurrenz; Geschichtsschreibung und Geschichtskultur in Schlesien nach dem ersten Weltkrieg (1918–1933)*, , hrsg. J. Bahlcke, R. Gehrke, Wien–Köln 2025 (Neue Forschungen zur schlesischen Geschichte, Bd. 35), s. 177–202.